

"Bij een slagvaardige varkenssector hoort een gezond exportmodel"

14 SEPTEMBER 2021

De aanhoudend lage varkensprijzen in combinatie met hoge grondstoffenprijzen zijn een ware slijtageslag aan het worden voor de Vlaamse varkenshouders. Dat zegt Wouter Wytynck, varkensexpert bij Boerenbond. Volgens de organisatie dringt een herstructurering met focus op meerwaarde gecombineerd met een gezond exportmodel zich op.

Lees meer over: [prijsvorming varken](#) [afrikaanse varkenspest](#)

Afrikaanse varkenspest en corona

Het is van begin 2020 geleden dat de varkenshouders in Vlaanderen nog hoge varkensprijzen gekend hebben, al lagen de prijzen ook toen lager dan het Europese gemiddelde als gevolg van de uitbraak van Afrikaanse varkenspest bij wilde zwijnen in Wallonië. "Die uitbraak zorgde ervoor dat heel wat derde landen de import van Belgisch varkensvlees stopzetten, wat betekende dat ons land verplicht werd al het vlees af te zetten binnen Europa", aldus Wytynck.

Corona gooide vervolgens roet in het eten: door allerhande maatregelen viel de export stil en ook vleesverwerkers moesten afdelingen tijdelijk sluiten door corona-uitbraken. "Toen we eindelijk dachten dat de situatie stilaan ging kantelen, brak de Afrikaanse varkenspest uit in Duitsland. Met alle gevolgen van dien", herinnert Wytynck zich. "Duitsland moest al zijn varkensvlees ook plots op de Europese markt gaan afzetten. Dit zorgde rond Nieuwjaar voor de fameuze varkensknop. Door de sterk gedaalde vraag naar varkensvlees stelden slachthuizen slachtingen uit waardoor heel wat varkensbedrijven met een plaatsgebrek in de stallen kampten."

Afhankelijkheid van Chinese markt

Gelukkig begon nadien de vraag vanuit China opnieuw aan te trekken. Veel Europees varkensvlees werd op transport naar China gezet en de varkensprijzen stegen sterk en snel. Helaas gold dat niet voor Belgisch en Duits varkensvlees. "Doordat China zijn grenzen nog niet heeft geopend voor deze landen na de AVP-uitbraken, bleef het Belgische en Duitse vlees in Europa met prijzen die 25 tot 30 cent lager lagen dan die van bijvoorbeeld in Spanje of Nederland", legt Wytynck uit. In die periode stegen ook de veevoederprijzen fors. "Dat heeft het rendement van onze bedrijven systematisch aangetast."

“Onze bedrijven hebben geen reserves kunnen opbouwen in de eerste jaarhelft waardoor de crisis zich hier uitdiept, terwijl hij elders in Europa net is gestart

Wouter Wytynck - Adviseur dierlijke veredeling Boerenbond

De crisis waar we nu in zitten, is een gevolg van een beslissing van China om de import terug te schroeven. “Door de grote invoer van Europees varkensvlees en de gestegen eigen productie begonnen de prijzen op de binnenlandse markt te dalen, vandaar de Chinese beslissing om de invoer te beperken”, vertelt Wouter Wytynck. “Daardoor zijn de varkensprijzen nu in heel Europa laag. Maar omdat onze bedrijven geen reserves hebben kunnen opbouwen in de eerste jaarhelft, diept de crisis zich hier verder uit, terwijl hij in de rest van Europa nog maar net is gestart.”

Structureel slechte prijzen?

Die slechte prijzen zijn volgens Boerenbond ook structureel aan het worden. “Spanje heeft de afgelopen vijf jaar zijn varkensstapel fors uitgebreid: die groei is te vergelijken met de volledige productie van België. Bovendien gebeurde die uitbreiding volledig met oog op export naar China. Op een aantal jaar tijd is de Europese afzet naar China verdrievoudigd. Dat die grote focus op één afzetmarkt risico's inhoudt, wordt duidelijk nu China zijn export heeft teruggeschroefd. Van deze korte termijnvisie draagt nu heel Europa de gevolgen”, luidt het.

De traditionele varkenscyclus – waarbij goede prijzen leiden tot een grotere productie die op zijn beurt leidt tot een prijsval die aanleiding geeft tot het terugschroeven van de productie, onder meer door bedrijven die vervroegd stoppen, enz. – is al een tijdje achterhaald in de varkenssector. “We zien in elk geval dat die cyclus zich platter heeft gelegd”, stelt Wytynck.

“Varkensbedrijven zijn groter en moderner geworden en het is minder eenvoudig geworden om bij te sturen. Dat zijn bovendien bedrijven die niet zomaar stoppen, ze zijn vaak zware financiële engagementen aangegaan.”

Lichte mate van paniek

Wat is er nodig om de prijzen te doen kantelen? “Daar valt geen eenduidig antwoord op te geven. Het is zelfs zo dat we vandaag een lichte mate van paniek vaststellen in de sector omdat er geen licht aan het einde van de tunnel lijkt te komen, terwijl dat er in het verleden wel altijd het geval was”, aldus Wytynck. De markt zal volgens hem pas vlot trekken wanneer de

export naar China herneemt. “Maar gebeurt dat over vier weken? Of over vier maanden? Op dit moment zien we het in elk geval nog niet.”

Ook op korte termijn de productie verminderen, kan effect hebben. “Maar alleen wanneer dat gebeurt in heel Europa en vooral ook in Spanje. Wanneer we alleen op de Belgische markt het aanbod gaan verminderen, dan zal dit geen effect hebben op de varkensprijzen”, meent Wytynck. Hij ziet dat die daling van de productie in ons land zich nu al organisch aan het inzetten is. Maar dat is een traag proces, want als de zeugenstapel daalt, dan voel je dat pas over een jaar in het aanbod van vleesvarkens.

“ Vandaag kunnen we maar 35 à 40 procent van een varken valoriseren in eigen land. Heel wat delen worden bij ons niet geconsumeerd

Wouter Wytynck - Adviseur dierlijke veredeling Boerenbond

Uitgelicht

ABS wil varkenssector nieuwe richting uitsturen

NIEUWS

9 SEPTEMBER 2021

[Lees meer](#)

Kleinere varkensketen?

Het voorstel van ABS om naar een kleinere varkensstapel te gaan en minder in te zetten op export, is niet zo eenvoudig te realiseren, klinkt het bij Boerenbond. “Een gezonde varkensketen staat of valt bij een gezond exportmodel. We moeten goed beseffen dat we vandaag maar 35 à 40 procent van een varken kunnen valoriseren in eigen land. Heel wat delen van een varken moeten hun afzet elders vinden omdat ze bij ons niet geconsumeerd worden”, benadrukt Wytynck.

“Dat betekent niet dat we de structuur van onze varkensketen niet in vraag mogen stellen. We moeten meer focussen op toegevoegde waarde. Vandaag is ons varken een eenheidsvarken geworden, de kwaliteit wordt niet meer betaald. We moeten vertrekken van BePork als basis en samen met de retail bekijken hoe we het Belgisch varken op een hoger niveau kunnen krijgen”, klinkt het. Volgens Boerenbond is er nood aan een verdienmodel dat meer vraaggestuurd werkt. “Maar het gaat dus om een en-en-verhaal. Zowel inzetten op export als op een ander verdienmodel zijn belangrijk.”

Zwaar psychologisch proces

“Warme sanering is echter geen goede oplossing voor de economische crisis, hoewel een aantal varkenshouders er wel zitten naar te kijken”, weet Wytynck. Boerenbond vindt het een verkeerd signaal om geld te geven aan bedrijven die er om die reden mee ophouden. “Als er middelen ter beschikking wordt gesteld door de overheid, dan moet dat gaan naar het versnellen van de reconversie in de keten en naar de landbouwers die hun bedrijf aanpassen. Anders verdwijnt het geld gewoon uit de sector.”

“ De aanhoudend slechte prijzen gecombineerd met de agribashing van de laatste maanden hebben een ongelofelijk grote mentale impact op de bedrijfsleiders

Wouter Wytynck - Adviseur dierlijke veredeling Boerenbond

Over de grootte van de varkensstapel wil Boerenbond geen uitspraken doen. “Maar het is geen fetisj van de organisatie om te zeggen dat de sector zo groot mogelijk moet blijven. Het belangrijkste is dat ons varkenshouders een goed verdienmodel hebben”, aldus Wytynck. Hij beseft dat een aantal bedrijven de rol zullen moeten lossen de komende maanden. “Die bedrijven moeten echt begeleid worden, want dit is een zwaar psychologisch proces. Zij moeten waardig kunnen stoppen. De aanhoudend slechte prijzen gecombineerd met de duidelijke agrobashing van de laatste maanden hebben een ongelofelijk grote mentale impact op de bedrijfsleiders. Daar moeten we ons bewust van zijn.”

Bron: Eigen verslaggeving

VILT vzw

Koning Albert II Laan 35
1000 Brussel
Belgium

Contact

T •
M • info@vilt.be

Volg ons op:

[screenreader.visit us on our facebook page: https://www.facebook.com/vilt.nieuws/](https://www.facebook.com/vilt.nieuws/)
[screenreader.visit us on our twitter page: https://twitter.com/vilt_nieuws](https://twitter.com/vilt_nieuws)
[screenreader.visit us on our linkedin page: https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/](https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/)